

Právo na nezdvořilost?

eFocus

Téměř tradičně, s blížícím se datem patnáctého dne v měsíci, jsem byl vyzván, abych napsal „sloupek/glosu na libovolné téma, které Vás zajímá či trápí.“ Připouštím, že jsem byl tentokrát zastižen v okamžicích, které vedou intenzivněji k rozjímání, ke vzpomínkám a – čehož se trochu obávám – také k mentorování.

V tomto smutném údobí jsem začal promýšlet referát na Olomoucké právnické dny o úctě k předkům ve vybraných právních památkách, který jsem však přihlásil do sekce rodinného práva, čímž jsem téma zúžil o vztah k předkům profesním.

Jak je patrné již z předchozích vět, trápí mě neúcta, nezdvořilost a jistá nevkusnost, provázející občas památku či současné působení otců zakladatelů, učitelů a starších kolegů, nad nimiž se zde hodlám pozastavit.

Zamýšleli ti, kdož formulovali článek 11 Prohlášení práv člověka a občana, využití „jednoho z nejdrahocennějších práv člověka“ primárně jako prostředku k nezdvořilosti, urážkám a nezdařeným vtípkům nebo i pro „svobodné sdílení myšlenek a názorů“ počítali s aplikací první věty článku 4 o tom, že „svoboda znamená možnosti činit vše, co neškodí druhému“?

Vskutku musí každý, kdo něčím vynikl či vyniká, být smířen s tím, že se stal terčem bezbřehé svobody slova, a trpělivě to snášet?

Je možné zdvořilosti naučit či je to naopak zbytečnost, která bude asertivnímu žákovi na překážku?

Stačí, ostatně jako vždy, pohled do historie.

...

Již mezi staroegyptskými úředníky se používalo pro vyjádření vzájemného vztahu předchůdce a nástupce terminologie rodinných vztahů. „Otec“ měl i v úřednické vrstvě povinnost vychovávat „syna“. Staroegyptský první ministr předposledního panovníka 5. dynastie Džedkarea Isesiho Ptahotep o výchově „syna“ napsal:

„Nauč ho tedy nejdříve správně mluvit, aby se stal vzorem dětí vysokých hodnostářů, až jím prostoupí všechna ta poslušnost a upřímnost toho, kdo k němu teď bude promlouvat; vždyť nikdo se nenarodil Učený!“

Francouzský advokát a historik advokacie Bernard Sur vložil do své monografie *Histoire des avocats en France des origines à nos jours* (Paris: Dalloz, 1998) následující věnování:

„Tobě, mladší kolego, abys poznal důstojnost profese, jako jsem se tomu naučil od svého Otce, jako já ji předávám svému synovi.“

Do třetice, z českého prostředí lze vzpomenout slova Ladislava Špačka, že „slušnost může být

člověku dána, zdvořilosti je nutné se učit...Zdvořilost je úmyslné omezení vlastního individualismu, egoismu, je dobrovolným podřízením se platným normám a pravidlům společenského života...Nejdůležitější vlastností člověka, který se pohybuje mezi lidmi, jsou takt a empatie - schopnost vcítit se do situace, potřeb a pocitů druhého člověka. Do jisté míry je vlastností vrozenou; nedostává se jí obvykle lidem egocentrickým, kteří jsou příliš zaujati sami sebou a svými zájmy.“

Přejdu nyní k důkazu o tom, jak začínám být nerudný.

...

Jaro bývá konferenčním ročním obdobím. Mezi korespondencí jsem tak narazil na pozvánku na Weyrův den právní teorie.

Citovaná pozvánka obsahuje vyobrazení ptáka, latinsky označovaného jako bubo, jehož poddruh není nutno identifikovat, a text:

„[veyr] NA CO WEYRÁŠ? PŘIJĎ. WEYRŮV DEN PRÁVNÍ TEORIE. KONFERENCE NEJEN PRO VÁŠNIVÉ TEORETIKY“.

Lze jistě namítnout, že „umělci a ti, kdo rozšiřují jejich díla, mají právo nejen na ochranu idejí vnímaných příznivě, ale i na ochranu idejí, které šokují, urážejí, pohoršují či rozrušují stát či jakoukoliv část populace (k tomu viz i rozhodnutí Ústavního soudu ve věci sp. zn. IV. ÚS 606/03 odkazující na rozsudek ESLP ve věci Handyside, 1976)“ (citováno dle usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 11. 2010, sp. zn. II. ÚS 468/03).

Přejděme však do ryze lidské roviny.

Vskutku si to profesor František Weyr od vášnivých teoretiků zaslouží?

Zbývá jen dodat, že konference se má zabývat též tématem práva a důstojnosti...

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
advokát, bývalý soudce Ústavního soudu

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - květen 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)

- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)
- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)
- [KJT: přijedte do Varů diskutovat o problematice reparace škody a újmy](#)